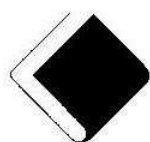

گزیده آثار تقاشی
ارغوان خانم

www.ketab.ir

پرنیان خیال

۱۳۹۴

سرشناسه: خاتمی، ارغوان،
عنوان و نام پدیدآور: گزیده آثار نقاشی ارغوان خاتمی.
مشخصات نشر: تهران: پرنیان خیال، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۶۰ ص.: مصور(رنگی)؛ ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
فروست: هنر نقاشی؛ ۱۱.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۴۴۸-۲-۰
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: فارسی - انگلیسی.
Selected paintings of Arghavan Khatami: ص.ع به انگلیسی
موضوع: خاتمی، ارغوان،
موضوع: نقاشی‌های ایرانی — قرن ۱۴
رده بندی کنگره: ۱۳۹۴ ۴۴۱/خ/۹۸۹ ND
رده بندی دیویی: ۷۵۹/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی: ۴۱۴۷۹۱۹

پرنیان خیال

تهران، فلکه دوم ص.ع، خ اعتمادیان، پلاک ۱۹
تلفن: ۴۴۹۵۴۹۸۲ - ۰۹۳۶۴۱۷۲۲ - ۰۹۱۲۱۷۵۶۹۴۷
www.parniankheyal.com

گزیده آثار نقاشی
ارغوان خاتمی

چاپ اول
۱۰۰۰ نسخه
۱۳۹۴

مدیر هنری: مهدی شیخ‌الاسلامی
اسکن و تفکیک رنگ: بهروز سیف‌اللهی
مترجم: فاطمه خدام
لیتوگرافی: فرایند گویا - چاپ: فرهنگ و هنر گویا

عمده آثار این مجموعه با شماره ۹۱۷۸ در دفتر ثبت آثار ادبی - هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
به ثبت رسیده است

هرگونه چاپ و کپی بدون اخذ مجوز رسمی پیگرد قانونی دارد

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۴۴۸-۲-۰
ISBN : 978-600-95448-2-0

سایت شخصی ارغوان خاتمی (آتلیه ترنگ)

www.arghavankhatami.com

۰۲۱۴۴۹۵۴۹۸۲ - ۰۹۱۹۴۰۷۹۵۰۲

سخن‌ناشر

نقاشی‌های ارغوان خاتمی «واقع‌گرایی حقیقت‌محور»

انگار همین دیروز بود که ارسطو در تعریفش از هنر، نوعی محاکات را مشخصه یا لازمه‌ی تولید هر اثر هنری دانسته‌است. تفسیر ناشیانه‌ی واژه‌ی محاکات به «تقلید» در متون انتقادی و فروگرفتن اطلاق هنر به تقلیدهایی از این دست، راه را برای هر گونه نقادی مسدود کرده‌است. آیا اساساً تقلید از طبیعت به معنای انعکاس تمثالی از طبیعت با همه‌ی مظاهرش آن هم بدون حضور حداقلی هنرمند امکان‌پذیر است؟ اینکه کسی را که هر صبح همزمان با طلوع خورشید از خواب برمی‌خیزد، به تقلید از خورشید می‌کند، جز توجیه وقیحانه‌ی بیداری‌های بی‌مورد شبانه و تادیرگاه روز در بستر ماندن چیزی نیست. بروز و افول بسیاری از سبک‌های هنری در این، در طی قرن‌های اخیر که شوربختانه هر یک، جز ویران کردن سبک پیشین، خود افتخار نهادن بنیانی نو را نداشته‌اند، همه و همه نتیجه‌ی عصیان است که بشر در برابر جهان هستی و کشف حقیقت موجود در لحظه‌های بی‌تکرار آن به عنوان مسلک و مرام خویش برگزیده‌است. اومانیزم افراطی در غرب، نتیجه‌ای جز اتکای ساده‌لوحانه به قدرت انسان به عنوان آفریننده‌ی جهانی دیگر در برابر جهانی که خدا آفریده، دربر نداشته‌است.

در این میان هنر نقاشی به عنوان یکی از باستانی‌ترین هنرها و شاید نخستین هنری که انسان از خود به یادگار گذاشته‌است، دستخوش عجولانه‌ترین دگرگونی‌ها شده‌است. هر اثری که در آن خط و یا رنگی بر صفحه‌ای نقش بسته باشد، نقاشی گرفته، بی‌آنکه به جای جعل نام و نامیدن محصولات گوناگون و ناهمگون با عنوان سبکی از نقاشی، عنوانی دیگر برای هنرهای نوظهور! انتخاب کرده‌د. سبک‌هایی که اگر هنری داشته‌اند اعتماد بیش از حد به خلاقیت انسان، بی‌واسطه‌ی نیاز به محاکات از تکنیک‌های آفرینشگری طبیعت است. برتری بر تافتن از طبیعت و تکنیک‌های نقاشی آفریدگار هستی، که جز در افتادن به سیری قهقرایی و تجربه‌ی تکنیک‌ها و سبک‌هایی که گاه عمری به کوششی یک دهه داشته‌اند، حاصلی نداشته‌است جز احراز نامی پرطمطراق به نام مدرنیته. در این میان، سبک اصیل و جاودانه‌ی رئالیسم که ترجمه‌اش به واقعگرایی، کج‌فهمی‌های بسیاری را رقم زده‌است، علیرغم مقبولیت عام در میان تمامی ملل متمدن دنیا، متأسفانه با انواع نامرادی‌ها و کم‌لطفی‌ها مواجه شده‌است. این سبک با بیشترین گرایش به بهره‌گیری از بازتاب حقایق موجود در طبیعت و زندگی واقعی و نه اسطوره‌ای انسان، در میان دیگر سبک‌های نوظهور و «ایسم»‌های بی‌اصالت، اغلب مورد بی‌مهری قرار گرفته‌است. جالب اینجاست که پس از اختراع دوربین عکاسی و بخصوص در طی سه دهه‌ی گذشته که ثبت لحظات طبیعت با وضوح و شفافیت رنگی بهتری نسبت به گذشته امکان‌پذیر شده‌است، سبک رئال و بخصوص آثاری با موضوع طبیعت، بهانه‌ای به دست منتقدان این سبک داده‌است که بگویند و در شیور کنند که کار نقاشی رئالیست حتی از دوربین عکاسی نیز کم‌ارزش‌تر است و طرفه‌تر از همه آنکه، به عکاسی طبیعت و ویرایش آن با نرم‌افزارهایی نظیر فتوشاپ لقب هنر داده و هنرمندش را به انواع تمهیدات نواخته‌اند. اما اگر نقاشی پس از عکاسی از طبیعت، دست به بازآفرینی آن بر بوم نقاشی آن هم با افزودن حس و عاطفه و اندیشه‌ی خویش بزند، نه تنها در نگاه غرض‌مندان، هنر به حساب نمی‌آید که اصلاً هیچ به حساب نمی‌آید. به قول مولانای بزرگ: «چون غرض آمد هنر پوشیده ماند». در عوض انواع رنگ پاشی‌های جنون‌آمیز، که موجبات آفرینش خلق‌الساعه و بدون زحمت عده‌ای هنرمند را فراهم آورده‌است، به نام نقاشی مدرن، دیوار نمایشگاه‌های عمدتاً وطنی را پر کرده‌است. بگذریم از اینکه هنوز برای بسیاری از هنرستان‌ها تمایز لازم میان هنرهای تجسمی نظیر نگارگری، نقاشی و گرافیک، معنا پیدا نکرده‌است.

جالب‌تر از همه اینکه بسیاری از اینگونه انتقادهای در دنیا متمدن امروز جایگاه چندانی ندارد و مکتب رئالیسم با قدرت بیشتر و تکنیک‌های دقیق‌تر در حال پیشرفت است و تنها در کشورهایی توسعه نیافته است که سبک‌های هنری، انگور نشده می‌خواهند موز شوند و متأسفانه کارگزارانشان با احراز پست‌های مهم دانشگاهی و هنری دست به تبلیغ آراء خود و تقبیح و سرکوب سبک‌های دیگر نقاشی می‌زنند. آنچه شوربختانه موجب توفیق زود هنگام ایشان شده‌است، اقبال ثروتمندان بی‌خبر از عالم هنر نسبت به چنین آثاری است که گالری‌داران را به ترویج بیشتر آثار مسمی به مدرن واداشته‌است. در کشور ما تمایل ثروتمندان و خرده‌بورژواهای بی‌درد که خودباختگی به غرب، ایشان را از هر گونه

احساس و اندیشه‌ی وطنی معاف می‌دارد، باعث شده‌است که دست به خرید گسترده‌ی آثار شبه‌مدرن و ابستره و عموماً آثار گرافیک و نه لزوماً نقاشی برای خانه‌های میلیاردی خود در شمال شهر بزنند و بدین ترتیب رونق کاذبی را برای این دست آثار فراهم آورند. بر ایشان حرجی نیست. اما از بزرگان قوم می‌پرسم آیا مخاطب هنر نقاشی تنها این قشر مرفه بی‌درد هستند؟ آیا متصدی محترمی که از ثبت اثر اورژینال نقاشی به سبک رئال، تنها به این بهانه که اینگونه آثار عمدتاً از روی عکس کشیده می‌شوند، خودداری کرده در پاسخ حیرت و شگفتی هنرمند، حتی آثار بزرگانی چون عباس و مرتضی کاتوزیان و رحیم نوه‌سی و دیگر هنرمندان این سبک را در شمار آثار اورژینال نمی‌شناسد، نماینده‌ی اکثریت جامعه‌ی فرهنگی و هنری ایران است؟ بی‌شک چنین نیست. سخن در این باره بسیار است اما بهتر است آثار نقاشی، خود با زبان بی‌زبانی به دفاع از خویش و اثبات حقانیت خویش بپردازند که باز مولانای عزیز گفته‌است:

گرچه تفسیر زبان روشنگر است

لیک عشق بی‌زبان روشن‌تر است

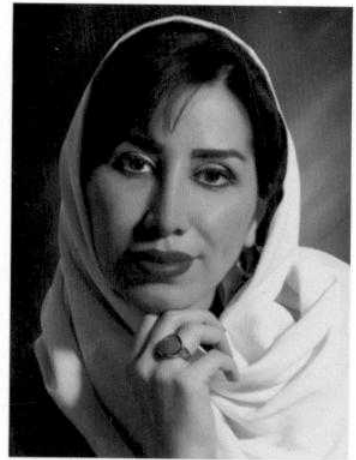
✱

آثار ارغوان خاتمی نیز در همین گروه از آثار واقع می‌شود. او سال‌های سال در مکتب اساتیدی چون رحیم نوه‌سی به فراگیری نقاشی و تکنیک‌های عالی رنگ و روغن پرداخته، اما در نهایت به نوعی گرایش خاص در سبک خویش دست یافته‌است. نوعی رئالیسم اصیل که با تکنیک‌های خلاقانه‌ی امپرسیونیسم درهم آمیخته‌است. مهمترین نکته‌ای که در آثار این هنرمند جلب توجه می‌کند، حضور برجسته‌ی طبیعت در آثار اوست. او انگار در بیعت با طبیعت است تا حقیقت شگردهای آفرینش را به درستی شناخته و به مخاطب خود ارائه دهد. نقاشی‌های خاتمی نوعی رئالیسم رشد یافته‌است که در عین برخورداری از عنصر واقعگرایی، به نمایش عنصر حقیقی طبیعت که در حالت عادی از نگاه انسان آشفته و متابذ می‌آموزد، دور می‌ماند، می‌پردازد. نقاشی خاتمی، «جولانگاه ظهور تلفیقی از واقعیت و حقیقت» است. پرتوهای او نیز عمدتاً بر سبک رنج است. رنج هستی. رنج تحمل بار هستی و وفاداری به امانت‌ازلی که بر شانه‌ی انسان گذاشته شده‌است. اتفاقی نیست که اغلب سوز، های نقاشی خاتمی را افراد پیر تشکیل می‌دهند. کسانی که عمری رنج را تجربه کرده و حقیقت رنج را زیسته‌اند و در این دسته از آثار نیز، بیش از آنکه واقعیت طبیعت و انسان به نمایش درآید، حقیقت او در پیش چشم بیننده گسترده می‌شود. شاید بتوان «واقعگرایی حقیقت‌محور» را بهترین تعریف از سبک ارغوان خاتمی در نقاشی دانست.

انتشارات پرنیان خیال بختیار است به انتشار اولین گزیده آثار ارغوان خاتمی را بر عهده گرفته‌است، هنرمندی که در کوچکترین حرکت قلم صانع آفرینش و آفریدگار هستی، به دنبال حقیقتی نامکشوف می‌گردد و نهایت هنر خود را در بازآفرینی آن حقیقت ازلی و دقیقه‌ی جاودان هستی به کار می‌گیرد.

زمستان ۱۳۹۴

دکتر محمدعلی شیوا

ارغوان خاتمی در خانواده‌ای هنرمند چشم به جهان گشود. از همان آغاز جلوه‌های فریبای رنگ در طبیعت، او را مسحور خویش می‌کرد. شوق بازآفرینی این جلوه‌ها او را به سمت فراگیر و بیشتر هنر والای نقاشی سوق داد و او این هنر را از کودکی نزد پدر هنرمند خویش و به تشویق و ترغیب ایشان آغاز کرد.

پدرش زنده‌یاد استاد مسعود خاتمی از استادان مطرح انجمن خوشنویسان ایران بود که آثار بسیاری در تکنیک‌های مختلف خوشنویسی به‌خصوص در ثلث و نیز آثار نقاشی از ایشان باقی مانده است. هنر در خانواده‌ی خاتمی موروثی است و پدر بزرگ ایشان مرحوم علی خاتمی معروف و متخلص به «علی ابن ولی» نیز مردی حکیم و اندیشمند و دانش‌عرا و مطرح روزگار خویش و از ارکان اصلی انجمن ادبی صائب بود. بدینسان در این فضای ادبی-هنری، شوق کسب هنر و به‌خصوص هنر نقاشی و استعدادی شیرین در دل و روان او بدل شد و او در کنار تحصیل با شرکت در هنر کده‌های گوناگون و مطالعه و تجربه‌ی آثار نقاشان بزرگ دنیا، با عطش و سلیقه‌ی ناآذیر، تکنیک‌های مختلف این هنر و آلا را فرا گرفت.

از سوی دیگر توانایی این هنرمند در تحصیلات و اخذ نمرات برتر در دوران دبیرستان باعث شد که به تشویق پدر و مادر در رشته‌ی تحصیلی علوم تجربی و پس از آن با رتبه‌ی برتر دانشگاهی در رشته‌ی مامایی به تحصیل بپردازد و هنر نقاشی را به صورت تجربی در کنار تحصیل قرار دهد. بعد از اتمام تحصیلات دانشگاهی، روح او که همواره گمشده‌ای را می‌جست از آموزش‌های دانشگاهی سیراب نشد. او پس از اخذ دانشنامه در رشته‌ی کارشناسی عالی مامایی به صورت جدی به آموختن و تجربه‌ی شیوه‌های مختلف نقاشی و رنگ نزد اساتیدی نامدار همت گماشت. تکنیک‌های پیشرفته‌ی رنگ و روغن را نزد استاد رحیم نوه‌سی و دوره‌های عالی مبانی هنرهای تجسمی و طراحی را نزد ایمان ملکی آموخت و آثار متنوعی با موضوعات طبیعت، پرتره، و زندگی خلق کرد. او در این سال‌ها از حمایت و تشویق بی‌دریغ و سرش دکتر محمدعلی شیوا شاعر و ادیب معاصر برخوردار بود.

ارغوان خاتمی در سال ۱۳۸۹ پس از اخذ رتبه‌ی اول در آزمون فنی و حرفه‌ای، آموزشگاه فنی خود را با نام «آموزشگاه ترنگ» تأسیس کرد. او در این سال‌ها به آموزش شاگردان و هنرجویان بسیاری پرداخته است.

سبک نقاشی ارغوان خاتمی تلفیقی از دو شیوه‌ی رئالیسم و امپرسیونیسم است. آنچه در آثار نقاشان هنرمند به عنوان مشخصه‌ای کم‌نظیر به چشم می‌خورد، زنده بودن و طراوت رنگ‌هاست که موجب بخشیدن جلوه‌ی خاصی به آثار او شده و علاقه‌مندان بسیاری را در ایران و جهان به خود جلب کرده است. چنان که «یوجین سولات» استاد بازنشسته‌ی نقاشی و تاریخ هنر دانشگاه ایلینویز آمریکا پس از دیدن آثار او در سایت شخصی، در معرفی او چنین اظهار نظر کرده است:

«اگرچه ارغوان خاتمی در حرفه‌ی پزشکی تحصیل کرده است، اشتیاق شدید او معطوف به هنر است. او نزد رحیم نوه‌سی که سبک نقاشی‌اش رئالیسم است به آموختن پرداخته است. خاتمی موفق به پیشرفت در شیوه‌ای شبیه رئالیست‌های فرانسوی قرن ۱۹ همچون ژولیوس برتون یا گوستاو کوربت شد و توجه ویژه‌ای به جزئیات همچون کنتراست نور و تیرگی نمود. چنانچه ما در نقاشی او از پیرمردی تکیه داده بر عصا نشسته بر درگاه مشاهده می‌کنیم. در این اثر او از طراحی نیرومندی بهره می‌برد و بینشی خاص به ما در مورد کاراکتر مردی می‌بخشد که به ما با چشمانی نافذ زده است و علیرغم زندگانی ساده و محقرانه، سرشار از غرور است. پرتره‌های او قوی‌تر از منظره‌ها و نقاشی او از گل‌ها به نظر می‌رسد چرا که در این آثار او بیشتر در پی نشان دادن اشیاء است. تمام آثار او با مهارت تکامل یافته‌ی تکنیکی به وجود آمده‌اند و این برای من بسیار لذت‌بخش بود که این هنرمند با استعداد را از سرزمینی بسیار دور معرفی کنم.»

یوجین سولات

استاد بازنشسته‌ی نقاشی و تاریخ هنر دانشگاه ایلینویز آمریکا

آثار ارغوان خاتمی تاکنون در چندین نمایشگاه انفرادی و گروهی در تهران و شهرستان در معرض تماشای علاقه‌مندان قرار گرفته است. همچنین آثار او به صورت پوستر و کارت پستال چاپ و منتشر شده است.

مجموعه‌ی حاضر گزیده‌ای از تجربیات و دغدغه‌های این هنرمند در زمینه‌های نقاشی طبیعت، پرتره و زندگی، به‌خصوص چهره‌ی افراد سالمند و زحماتش می‌باشد که به نوعی تحت تأثیر مسائل اجتماعی امروزی است و نیز چهره‌ی عزیزان محبوب خانواده که در طی چندسال با عشق و اهتمامی خاص به خلق این آثار پرداخته است.